

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ **ΟΕΑ ΑΘΕΛΕΖΟΥ**
(Προσφυγή No.38703/97)

ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ
28 Ιουνίου 2001

*Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική κατά τις περιστάσεις που αναφέρονται στο Άρθρο
44 ▪ 2 της Συνθήκης*

Υπόθεση **ΕΛΛ. ΑΠΕΛΕΥΣΕΩΣ** κατά της Ελλάδας,
Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Δεύτερο Τμήμα),
συνεδριάζοντας ως τμήμα που αποτελείται από:
τον κ.Α.Β.ΒΑΚΑ, Πρόεδρο,
τον κ. Κ.Λ.ΡΟΖΑΚΗ
τον κ.Γ.ΒΟΝΕΛΛΟ
την κ.Β.ΣΤΡΑΖΝΙΚΑ
τον κ.Ρ.ΛΟΡΕΝΖΕΝ
τον κ.Μ.ΦΙΣΧΒΑΧ
τον κ.Ε.ΛΕΒΙΤΣ, δικαστές,
και τον κ.Ε.ΦΡΙΒΕΡΓΗ, Γραμματέα του Τμήματος,
Αφού συσκέφθηκε κεκλεισμένων των θυρών στις 18 Μαΐου 2000 και στις 7 Ιουνίου
2001,

Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, η οποία υιοθετήθηκε κατά την τελευταία ανωτέρω
ημερομηνία:
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση ξεκίνησε με προσφυγή (νο.38703/7) κατά της Ελλάδας, η
οποία κατατέθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ("Επιτροπή")
σύμφωνα με το πρώην Άρθρο 25 της Συνθήκης για την Προστασία των Ανθρωπίνων
Δικαιωμάτων και Θεμελιωδών Ελευθεριών ("Συνθήκη") από Έλληνα υπήκοο, τον
κ. **ΕΛΕ**, και από μια εταιρεία που ιδρύθηκε σύμφωνα με το Ελληνικό δίκαιο,
την **ΑΠΕΛΕΥΣΕΩΣ** προσφεύγοντες") στις 19 Σεπτεμβρίου 1997.

2. Οι προσφεύγοντες εκπροσωπήθηκαν από τον κ.Ν.Σκορίνη, δικηγόρο
Πειραιώς. Η Ελληνική Κυβέρνηση ("Κυβέρνηση") εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο
της, τον κ.Ε.Βολάνη, Πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Η αιτίαση των προσφευγόντων ήταν, συγκεκριμένα, ότι η νομοθετική
παρέμβαση στον δικαστικό αγώνα τους με το ναυτικό απομαχικό ταμείο αποτελούσε
παραβίαση του δικαιώματός τους για δίκαιη δίκη.

4. Η προσφυγή διαβιβάστηκε στο Δικαστήριο στις 11 Νοεμβρίου 1998, όταν
τέθηκε σε ισχύ το Πρωτόκολλο Νο.11 της Συνθήκης (Άρθρο 5 *2 του Πρωτοκόλλου Νο.11).

5. Η προσφυγή ανατέθηκε στο Δεύτερο Τμήμα του Δικαστηρίου (Κανόνας 51
*1 των Κανόνων του Δικαστηρίου). Εντός του Τμήματος αυτού, η σύνθεση που θα εξέταζε
την υπόθεση (Άρθρο 27 *1 της Συνθήκης) δημιουργήθηκε όπως προβλέπεται από τον
Κανόνα 26 *1 των Κανόνων του Δικαστηρίου.

6. Με την απόφαση της 18^{ης} Μαΐου 2000, το Δικαστήριο κήρυξε την
προσφυγή μερικώς αποδεκτή.

7. Οι προσφεύγοντες και η Κυβέρνηση κατέθεσαν παρατηρήσεις επί της
ουσίας (Κανόνας 59 *1).

ΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Ι. ΟΙ ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

8. Η προσφεύγουσα εταιρεία έχει ιδρυθεί σύμφωνα με το Ελληνικό δίκαιο,
έχει την έδρα της στον Πειραιά και έχει τεθεί υπό εκκαθάριση. Ο πρώτος προσφεύγων είναι
ένας από τους τρεις εκκαθαριστές.

9. Στις 22 Δεκεμβρίου 1982 το πλοίο Ωμέγα Κάσος, που ήταν νηολογημένο
στον Πειραιά και ανήκε στην K Shipping Co., κατασχέθηκε από τους πιστωτές της εταιρείας.
Το πλοίο τέθηκε σε αναγκαστικό πλειστηριασμό στις 6 Φεβρουαρίου 1983. Αγοράστηκε από
τον πρώτο προσφεύγοντα στην τιμή των 4.002.000 δραχμών. Στις 15 Φεβρουαρίου 1983, ο
πρώτος προσφεύγων πώλησε το πλοίο στην προσφεύγουσα εταιρεία η οποία με τη σειρά
της το πώλησε σε αλλοδαπή εταιρεία.

10. Στις 17 Φεβρουαρίου 1983 η προσφεύγουσα εταιρεία ζήτησε από τον
νηολόγο Πειραιώς να διαγράψει το πλοίο από τα αρχεία του επειδή είχε αποκτηθεί από
αλλοδαπό. Το αίτημα απορρίφθηκε επειδή η προσφεύγουσα εταιρεία δεν είχε καταθέσει
πιστοποιητικό ότι τα χρέη που οφείλονταν σε σχέση με το πλοίο στις φορολογικές αρχές και
τις αρχές κοινωνικής ασφάλισης πριν τον πλειστηριασμό είχαν εξοφληθεί.

11. Η προσφεύγουσα εταιρεία αμφισβήτησε σε εκούσια δικαιοδοσία την
άρνηση του νηολόγου ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Πειραιώς. Στις 6 Απριλίου
1983 το δικαστήριο θεώρησε ότι η κατάθεση του πιστοποιητικού που ζήτησε ο νηολόγος
δεν ήταν απαραίτητη. Σύμφωνα με την άποψη που ακολουθούν τα περισσότερα δικαστήρια,
το πρόσωπο που αποκτά πλοίο σε αναγκαστικό πλειστηριασμό δεν είναι υπεύθυνο για τα
χρέη των προηγούμενων ιδιοκτητών προς το Κράτος ή το ναυτικό απομαχικό ταμείο (εφεξής
NAT). Ο νηολόγος και το NAT δεν άσκησαν έφεση κατά της απόφασης. Την 1^η Ιουνίου 1983
το Ωμέγα Κάσος διαγράφηκε από τα αρχεία του νηολογίου Πειραιώς.

12. Στις 10 Ιανουαρίου 1984 το NAT διέταξε τον πρώτο προσφεύγοντα και την
προσφεύγουσα εταιρεία, με την ιδιότητά τους ως προηγούμενοι ιδιοκτήτες του Ωμέγα
Κάσος, να καταβάλουν USD 124.915 για εισφορές κοινωνικής ασφάλισης για την περίοδο
πριν τον πλειστηριασμό, εντόκως. Τους ζήτησε επίσης να καταβάλλουν 196.000 δραχμές
για τον επαναπατρισμό του πληρώματος του Ωμέγα Κάσος το οποίο είχε εγκαταλειφθεί
κάποια στιγμή σε ξένο λιμένα από τους προηγούμενους πλοιοκτήτες.

13. Στις 19 Ιανουαρίου 1984 οι προσφεύγοντες αντέκρουσαν την διαταγή του NAT ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Πειραιώς, βασιζόμενοι μεταξύ άλλων στην απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου από 6 Απριλίου 1983.

14. Στις 30 Ιουλίου 1984 το Πολυμελές Πρωτοδικείο Πειραιώς αποφάσισε κατά των προσφευγόντων, βασιζόμενο στα Άρθρα 86 #6 (α) και 88 #5 του Προεδρικού Διατάγματος Νο.913/ 1978 όπως ερμηνεύθηκε στις αποφάσεις 127/1984 και 128/1984 του Ακυρωτικού Δικαστηρίου. Οι προσφεύγοντες άσκησαν έφεση.

15. Στις 30 Ιουλίου 1986 το Εφετείο Πειραιώς έκανε δεκτή την έφεση θεωρώντας ότι η νομοθεσία που καθιστούσε όλους τους προηγούμενους ιδιοκτήτες ενός πλοίου υπεύθυνους για χρέη προς το NAT δεν κάλυπτε τους ιδιοκτήτες που είχαν αποκτήσει ένα πλοίο με αναγκαστικό πλειστηριασμό. Το Εφετείο βασίστηκε στα Άρθρα 86 #6 (α) και 88 του Προεδρικού Διατάγματος 913/1978, όπως ερμηνεύτηκε στην απόφασή του 649/1981 και στις αποφάσεις 8/193 και 1118/1985 του Ακυρωτικού Δικαστηρίου. Το δικαστήριο ανέφερε επίσης διάφορες αποφάσεις που έκαναν δεκτή μια διαφορετική ερμηνεία, την οποία δεν ήταν έτοιμο να ακολουθήσει (απόφαση 128/1984 του Ακυρωτικού Δικαστηρίου και δικές του αποφάσεις 370/1985 και 460/1985).

16. Στις 30 Ιουνίου 1987 η Βουλή ψήφισε το Νόμο 1711/1987, με τίτλο "Τροποποίηση και συμπλήρωση της νομοθεσίας του NAT και άλλες διατάξεις". Το Άρθρο 1 #6 του νόμου αυτού ερμήνευσε με αυθεντική ερμηνεία το Άρθρο 88 #5 του Προεδρικού Διατάγματος 913/1978: Σύμφωνα με την ερμηνεία της Βουλής, η διάταξη αυτή αφορούσε και τους ιδιοκτήτες που είχαν αποκτήσει ένα πλοίο με αναγκαστικό πλειστηριασμό.

17. Στις 10 Ιουνίου 1988 το NAT άσκησε έφεση κατά της απόφασης του Εφετείου Πειραιώς από 30 Ιουλίου 1986 ενώπιον του Ακυρωτικού Δικαστηρίου βασιζόμενο, μεταξύ άλλων, στο Άρθρο 1 #6 του Νόμου 1711/1987. Οι προσφεύγοντες υποστήριξαν ότι ο νόμος του 1987 δεν έπρεπε να ληφθεί υπόψιν, μεταξύ άλλων, υπό το φως της απόφασης του Δικαστηρίου στην υπόθεση Stran Ελληνικά Διυλιστήρια και Stran Ανδρεάδης κατά Ελλάδα από 9 Δεκεμβρίου 1994 (Σειρά Α νο.301-B).

18. Στις 22 Απριλίου 1993 το NAT έλαβε εντολή για την κατάσχεση της ακίνητης περιουσίας του πρώτου προσφεύγοντος. Ο πρώτος προσφεύγων δεν άσκησε ανακοπή κατά της εντολής αυτής.

19. Στις 16 Απριλίου 1997 το Ακυρωτικό Δικαστήριο έκρινε υπέρ του NAT. Το Ακυρωτικό Δικαστήριο ανέπτυξε τα εξής επιχειρήματα: ένα πρόσωπο που αποκτά ένα πλοίο από αναγκαστικό πλειστηριασμό είναι υπεύθυνο σύμφωνα με το Άρθρο 86 #6 (α) του Προεδρικού Διατάγματος 913/1978 για τα χρέη των προηγούμενων ιδιοκτητών προς το NAT. Αυτή η ανώνυμη της διάταξης υποστηρίζεται επίσης (σύμφωνα με τα λόγια του Ακυρωτικού Δικαστηρίου "ένα ακόμα επιχείρημα υπέρ της ερμηνείας αυτής μπορεί να εξαχθεί") από το Άρθρο 1 #6 του Νόμου 1711/1987 που ερμηνεύει με αυθεντικό τρόπο το Άρθρο 88 #5 του Προεδρικού Διατάγματος 913/1978. Το Ακυρωτικό Δικαστήριο παρέπεμψε την υπόθεση πίσω στο Εφετείο.

20. Η διαδικασία εκκρεμεί ακόμα και η περιουσία του πρώτου προσφεύγοντος παραμένει υπό κατάσχεση.

II. ΣΧΕΤΙΚΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ

21. Το Άρθρο 77 #1 του Συντάγματος 1975 αναφέρει τα εξής:

"Η αυθεντική ερμηνεία των νόμων ανήκει στη νομοθετική λειτουργία".

22. Το Προεδρικό διάταγμα 913/1978 προβλέπει τα εξής:

Άρθρο 86 #6

"Τα ακόλουθα πρόσωπα είναι υπεύθυνα από κοινού και μεμονωμένα, χωρίς να έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν από τον πιστωτή να προσπαθήσει πρώτα να εκτελέσει κατά του βασικού οφειλέτη, για εισφορές που απορρέουν από συμβάσεις με ναυτικούς στο ναυτολόγιο ή, γενικώς, εισφορές που βεβαιώθηκαν από δημόσια αρχή σύμφωνα με τις σχετικές ειδικές διαδικασίες:

α) όλοι οι προηγούμενοι πλοιοκτήτες όσον αφορά απαιτήσεις που δημιουργήθηκαν πριν μεταβιβάσουν την ιδιοκτησία του πλοίου, καθώς και οι διάδοχοί τους ..."

Άρθρο 88 #5

"Η μεταβίβαση της ιδιοκτησίας ενός πλοίου δεν μπορεί να καταχωρηθεί έγκυρα στο ναυτολόγιο αν δεν συνοδεύεται από πιστοποιητικό ότι το πλοίο δεν έχει οφειλόμενα χρέη προς το NAT ..."

23. Το Ακυρωτικό Δικαστήριο, στις αποφάσεις του 127/1984, 128/1984, 509/1985, 1145/1987 και 952/1994 έκρινε ότι η νομοθεσία που καθιστούσε όλους τους προηγούμενους ιδιοκτήτες ενός πλοίου υπεύθυνους για χρέη προς το NAT κάλυπτε και τους ιδιοκτήτες που είχαν αποκτήσει ένα πλοίο με αναγκαστικό πλειστηριασμό. Η ίδια γραμμή ακολουθήθηκε από το Πολυμελές Πρωτοδικείο Πειραιώς στις αποφάσεις του 2796/1980 και 253/1985, το Εφετείο Πειραιώς στις αποφάσεις του 301/1979, 370/1985 και 460/1985, το Εφετείο Αθηνών στην απόφαση 4023/1978 και το Συμβούλιο Επικρατείας στην απόφαση 2390/1996.

24. Ωστόσο, στις αποφάσεις του 8/1983 και 1118/1985 το Ακυρωτικό Δικαστήριο υιοθέτησε την αντίθετη άποψη, η οποία υιοθετήθηκε επίσης από το Εφετείο Πειραιώς στις αποφάσεις του 445/ 1981, 649/1981 και 915/1982.

25. Ο Νόμος 1711/1987 προβλέπει τα εξής:

Άρθρο 1 ▪6

"Η πραγματική έννοια του όρου "μεταβίβαση" στο Άρθρο 88 ▪5 του Προεδρικού Διατάγματος 913/21978 είναι τέτοια που περιλαμβάνει τον αναγκαστικό πλειστηριασμό ..."

Άρθρο 1 ▪13

"Τα χρήματα που κατέβαλαν οι υπερθεματιστές στο NAT σε αναγκαστικούς πλειστηριασμούς πλοίων επιστρέφονται ... μόνο σε περιπτώσεις όπου, κατά το χρόνο δημοσίευσης του παρόντος νόμου, είχε εκδοθεί αμετάκλητη δικαστική απόφαση".

26. Αναφέρθηκε στην εισηγητική έκθεση του Νόμου 1711/ 1987 ότι "ο σκοπός των ερμηνευτικών διατάξεων του Άρθρου 1 ήταν να επιλυθούν οι διαφορές, να διασφαλιστεί η είσπραξη των πόρων του NAT και να εναρμονιστεί η νομοθεσία του ταμείου με τα πορίσματα της νομολογίας των δικαστηρίων".

Κατά τη διάρκεια των κοινοβουλευτικών συζητήσεων, ο Εισηγητής της Κυβέρνησης εξέφρασε την άποψη ότι το Άρθρο 1 του εν λόγω νόμου επικύρωσε τη νομολογία των δικαστηρίων στο ζήτημα αυτό (βλ. Επίσημα Πρακτικά της Βουλής - συνεδρίαση της 18^{ης} Μαΐου 1987, σ.5990).

ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ

ΠΡΟΒΑΛΛΟΜΕΝΗ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ

27. Οι προσφεύγοντες ισχυρίζονται ότι η νομοθετική παρέμβαση στον δικαστικό αγώνα τους κατά του NAT αποτελεί παραβίαση του δικαιώματός τους σε δίκαιη δίκη σύμφωνα με το Άρθρο 6 ▪1 της Συνθήκης, το οποίο έχει ως εξής:

"Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσή του δικαστεί δίκαιως, δημοσία ... από ... δικαστήριο που λειτουργεί νόμιμα ... επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσης ...".

28. Η Κυβέρνηση θεωρεί ότι οι προσφεύγοντες δεν μπορούν να ασκούν κριτική για την υιοθέτηση της υπό αμφισβήτηση διάταξης από το νομοθετικό σώμα. Ισχυρίζεται ότι οι προσφεύγοντες ηττήθηκαν στη διαδικασία όχι μόνο λόγω του τρόπου με τον οποίο τα εσωτερικά δικαστήρια ερμήνευσαν το Άρθρο 88 ▪5 του Προεδρικού Διατάγματος 913/1978 αλλά λόγω του τρόπου που ερμήνευσαν το Άρθρο 86 ▪6 (α) αυτού. Αν και το Ακυρωτικό Δικαστήριο ανέφερε στο σκεπτικό του το Άρθρο 88 ▪5, όπως διευκρινίστηκε από το Άρθρο 1 ▪6 του Νόμου 1711/1987, το έκανε για να εξάγει ένα πρόσθετο επιχείρημα για τον τρόπο που είχε ήδη ερμηνεύσει το Άρθρο 86 ▪6 (α) σε προηγούμενο σημείο του σκεπτικού του. Η ερμηνεία του Άρθρου 86 ▪6 (α) από το Ακυρωτικό Δικαστήριο υποστηρίχθηκε από πολλές άλλες δικαστικές αποφάσεις, τις οποίες θα μπορούσε να είχε ακολουθήσει το Ακυρωτικό Δικαστήριο. Σε κάθε περίπτωση, δεν υπάρχουν ενδείξεις ότι ο Νόμος 1711/1987 θεσπίστηκε για να θίξει τις πιθανότητες να κερδίσουν οι προσφεύγοντες την υπόθεσή τους ενώπιον του Ακυρωτικού Δικαστηρίου. Το Άρθρο 1 ▪6 του νόμου ήταν γενικής φύσης και η πρόθεση της Βουλής ήταν να επιλύσει τη διαφορά που είχε προκύψει σχετικά με την έννοια της "μεταβίβασης" στο Άρθρο 88 ▪5. Ως εκ τούτου, το Άρθρο 1 ▪6 επιδίωκε σκοπό δημόσιο συμφέροντος, δηλαδή την ασφάλεια του δικαίου. Τέλος, η Κυβέρνηση σημείωσε ότι ο χρόνος θέσπισης του Νόμου 1711/1987 δεν ήταν ύποπτος και το Κράτος δεν ήταν διάδικος στη δίκη των προσφευγόντων κατά του NAT.

29. Οι προσφεύγοντες αμφισβητούν τον ισχυρισμό ότι η θέσπιση του νόμου εξυπηρετούσε δημόσιο συμφέρον: τονίζουν ότι η ασφάλεια του δικαίου στην οποία αναφέρεται η Κυβέρνηση δεν μπορεί να συμπίπτει με το δημόσιο συμφέρον. Διαφορετικά, κάθε φορά που τα συμφέροντα του Κράτους διακυβεύονται, η Κυβέρνηση μπορεί να προσφεύγει στη νομοθεσία για να τα ισχυροποιήσει. Ισχυρίζονται ότι το αποτέλεσμα του Νόμου 1711/1987, καθώς και ο τρόπος και ο χρόνος θέσπισής του, δείχνουν ότι το Άρθρο 6 ▪1 της Συνθήκης παραβιάστηκε.

Συγκεκριμένα, οι προσφεύγοντες βεβαιώνουν ότι το Άρθρο 88 ▪5 του Προεδρικού Διατάγματος 913/1978, όπως ερμηνεύεται από το Άρθρο 1 ▪6 του Νόμου 1711/1987, παρείχε το μόνο επιχείρημα υπέρ της ερμηνείας του Άρθρου 86 ▪6 (α) του Διατάγματος από το Ακυρωτικό Δικαστήριο. Η ίδια η διατύπωση του Άρθρου 86 ▪6 (α), που αναφέρεται σε μεταβίβαση από τον ιδιοκτήτη, αποκλείει την ερμηνεία που υιοθέτησε το Ακυρωτικό Δικαστήριο. Σε κάθε περίπτωση, ακόμα κι αν το Ακυρωτικό Δικαστήριο εξήγε απλώς ένα πρόσθετο επιχείρημα από το Άρθρο 88 ▪1, αυτό αρκεί για να βεβαιωθεί η παραβίαση του Άρθρου 6 ▪1 της Συνθήκης επειδή δείχνει ότι η απόφαση του Ακυρωτικού Δικαστηρίου επηρεάστηκε από το Νόμο 1711/1987. Η νομολογία πριν την απόκτηση του πλοίου από τους προσφεύγοντες δεν υποστήριζε καθόλου την ερμηνεία των σχετικών διατάξεων από το Ακυρωτικό Δικαστήριο. Οι προσφεύγοντες είχαν το δικαίωμα να βασιστούν στην εν λόγω νομολογία. Κατά την άποψη των προσφευγόντων, το Άρθρο 1 ▪6 του Νόμου 1711/1987 δεν ήταν μια αυθεντικά ερμηνευτική διάταξη όπως φαίνεται από την ▪13. Ο νόμος αυτός θεσπίστηκε για να βλάψει τις πιθανότητες επιτυχίας τους στη δίκη κατά του NAT, δημοσίου

φορέα. Αυτό φαίνεται από το γεγονός ότι το NAT άσκησε αναίρεση μόνο μετά τη θέσπιση του νόμου, δύο χρόνια μετά την απόφαση του Εφετείου. Δεν ήταν καθόλου σίγουρο ότι το Ακυρωτικό Δικαστήριο θα είχε κρίνει υπέρ του NAT. Οι προσφεύγοντες τονίζουν τέλος ότι το Άρθρο 1 §6 του Νόμου 1711/1987 είναι η μόνη διάταξη στο Ελληνικό δίκαιο που υποχρεώνει έναν υπερθεματιστή να πληρώσει περισσότερα απ'όσα προσέφερε στον πλειστηριασμό.

30. Το Δικαστήριο επαναβεβαιώνει ότι, ενώ κατ'αρχήν το νομοθετικό σώμα δεν εμποδίζεται σε αστικές υποθέσεις να υιοθετεί νέες αναδρομικές διατάξεις για τη ρύθμιση δικαιωμάτων που απορρέουν από υφιστάμενους νόμους, η αρχή της κυριαρχίας του νόμου και η έννοια της δίκαιης δίκης που διαφυλάσσονται από το Άρθρο 6 αποκλείουν κάθε παρεμβολή του νομοθετικού σώματος - με εξαίρεση επιτακτικούς λόγους γενικού συμφέροντος - στην απανομή δικαιοσύνης που είναι σχεδιασμένη για να επηρεάσει το δικαστικό προσδιορισμό μιας υπόθεσης (βλ., μεταξύ άλλων αρχών, *Zielinski and Pradal & Gonzalez Other v. France* [GC], No.24846/94 και 34165/96 έως 34173/96, #57, ECHR 199-VII).

31. Στην παρούσα υπόθεση, όπως και στην ανωτέρω υπόθεση, το Δικαστήριο δεν μπορεί να αγνοήσει το αποτέλεσμα του Άρθρου 1 του Νόμου 1711/1987, μαζί με τη μέθοδο και το χρόνο θέσπισής του.

32. Κατ'αρχάς, ενώ το Άρθρο 1 §13 απέκλειε ρητώς από το πεδίο εφαρμογής του δικαστικές αποφάσεις που είχαν καταστεί αμετάκλητες, διευθετούσε οριστικά τους όρους της διαφοράς ενώπιον των τακτικών δικαστηρίων και το έκανε αναδρομικά.

33. Ως εκ τούτου, η υιοθέτηση του Νόμου 1711/1987 ενώ εκκρεμούσε η διαδικασία προσδιόρισε στην πραγματικότητα την ουσία της διαφοράς. Η εφαρμογή του από το Ακυρωτικό Δικαστήριο στην απόφαση του από 16 Απριλίου 1997 (βλ. παράγραφο 19 ανωτέρω), κατέστησε άσκοπη τη συνέχιση της δίκης.

34. Όσον αφορά τον ισχυρισμό της Κυβέρνησης ότι δεν αποτελούσε διαφορά μεταξύ των προσφευγόντων και του Κράτους (βλ. παράγραφο 28 ανωτέρω), το Δικαστήριο σημειώνει ότι οι φορείς κοινωνικής ασφάλισης εκτελούν αποστολή δημόσιας εξυπηρέτησης και υπόκεινται σε υπουργικές εποπτικές αρχές. Ως εκ τούτου, είναι αναπόφευκτο το πόρισμα ότι η παρέμβαση του νομοθετικού σώματος στην παρούσα υπόθεση έγινε σε χρόνο όπου εκκρεμούσε νομική διαδικασία στην οποία το Κράτος ήταν μέρος.

35. Συμπερασματικά, το Κράτος παραβίασε τα δικαιώματα των προσφευγόντων σύμφωνα με το Άρθρο 6 §1 παρεμβαίνοντας με τρόπο που ήταν αποφασιστικός για να εξασφαλίσουν ότι η έκβαση της δίκης στην οποία ήταν μέρος ήταν ευνοϊκή για αυτό. Ως εκ τούτου, υπήρξε παραβίαση του Άρθρου αυτού.

II. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ

36. Το Άρθρο 41 της Συνθήκης προβλέπει:

"Αν το Δικαστήριο θεωρήσει ότι υπάρχει παραβίαση της Συνθήκης ή των Πρωτοκόλλων αυτής, και αν το εσωτερικό δίκαιο του ενδιαφερόμενου Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους επιτρέπει να γίνει μόνο μερική αποκατάσταση, το Δικαστήριο θα χορηγήσει, αν αυτό είναι απαραίτητο, δίκαιη ικανοποίηση στο θιγόμενο μέρος".

A. Αποζημίωση

37. Οι προσφεύγοντες εκτιμούν ότι η αποζημίωση για τη μη χρηματική ζημία που απορρέει από την άδικη δίκη ανέρχεται σε 10.000.000 δραχμές.

38. Η Κυβέρνηση δεν εξέφρασε άποψη.

39. Το Δικαστήριο θεωρεί ότι οι προσφεύγοντες πρέπει να λάβουν αποζημίωση για μη χρηματική ζημία επειδή δεν είχαν δίκαιη δίκη. Τους κατακυρώνει 2.500.000 δραχμές.

B. Κόστος και δαπάνες

40. Οι προσφεύγοντες αξιώνουν USD 20.050 για το κόστος και τις δαπάνες που αφορούν την εκπροσώπησή τους ενώπιον των Ελληνικών δικαστηρίων και των θεσμών της Συνθήκης.

41. Η Κυβέρνηση δεν εξέφρασε άποψη.

42. Το Δικαστήριο, κρίνοντας σε δίκαιη βάση όπως απαιτεί το Άρθρο 41 της Συνθήκης, κατακυρώνει τους προσφεύγοντες συνολικό ποσό USD 7.700 για κόστος και δαπάνες.

Γ. Τόκος υπερημερίας

43. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που διαθέτει το Δικαστήριο, το νόμιμο επιτόκιο που ίσχυε στην Ελλάδα κατά την υιοθέτηση της παρούσας απόφασης είναι 6% ετησίως.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΟΜΟΦΩΝΑ

1. Κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση του Άρθρου 6 §1 της Συνθήκης

2. Κρίνει

(α) ότι το εναγόμενο Κράτος πρέπει να καταβάλλει στους προσφεύγοντες, εντός τριών μηνών από την ημερομηνία που η απόφαση θα καταστεί οριστική σύμφωνα με το Άρθρο 44 §2 της Συνθήκης, τα ακόλουθα ποσά:

(i) 2.500.000 (δύο εκατομμύρια πεντακόσιες χιλιάδες) δραχμές για μη χρηματική ζημία

(ii) 7.700 (επτά χιλιάδες επτακόσια) δολάρια ΗΠΑ για κόστος και δαπάνες, μαζί με τυχόν φόρο προστιθέμενης αξίας που μπορεί να χρεώνεται

(β) ότι θα καταβάλλεται απλός τόκος με ετήσιο επιτόκιο 6% από τη λήξη των ανωτέρω τριών μηνών έως την εξόφληση.

3. *Απορρίπτει* τις υπόλοιπες αξιώσεις των προσφευγόντων για δίκαιη ικανοποίηση.

Συντάχθηκε στην Αγγλική γλώσσα, και κοινοποιήθηκε γραπτώς στις 28 Ιουνίου 2001, σύμφωνα με τον Κανόνα 77 ■■ 2 και 3 των Κανόνων του Δικαστηρίου.

[υπογραφή]

Erik FRIBERGH

Γραμματέας

[υπογραφή]

Andras BAKA

Πρόεδρος